

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
JÓZSEF KIRALYI HERCEG UCCA 1. SZÁM
A SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA: 7-88

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR EGY HÓRA. 3— PENGŐ
EGYÉS SZÁM ÁRA . . . . . 12 FILLER
VASARNAPI SZÁM ÁRA . . . . . 20 FILLER

Magyarok toborzása

Vitéz, harcias nép volt mindig a magyar. A legenda és a történelem egyaránt úgy övezte a magyar nevet, mint a hősiesség és dicsőség megtettesítőjét. — A magyar kard és magyar buzogány rettegett volt a világ négy tájkán. De nemcsak a magyar történetíró emlékezett meg így a magyar hősiességéről, hanem más nemzetek történetírói is úgy irtak a magyar dicsőségről, mint amely példányképe lehet minden nemzetnek. Amilyen felemelő, lelkesítő ez az erényünk, — ép annyira fajvesztelmünké vált évszázadok során. — Sokszor véreztünk saját magunkért, de még többször véreztünk az általános emberi igazságokért, és Európa kulturájáért. Ha valahol a föld kerekén szabadságharc lángjai csaptak fel, úgy abban a szabadságharcban részes volt vagy éppen elől járt a magyar. Nemcsak saját rónáinkat, hegyeinket öntötték a magyar vér, hősiességét juttatott abba az idegen földre, sőt földrészeknek is.

Évszázadokon keresztül fegyverben feküdtünk és lóháton öbrödtünk. Dzsingiszkhántól Garibaldiig véreztünk mindenkiel, mindenkiért. Sokszor védelmeztük más nemzet becsületét, mert úgy véltük, hogy a gyengébb védelme a mi isteni küldetésünk. Ezer sebből vérezve, ezer sebet gyógyítottunk. Saját vérünk hullása nem fájt annyira, mint másnak nehezen gyógyuló sebe. Végeztünk volt-e vagy rendeltetésünk, nem tudjuk már, de a multak hibáit, jelenünk sok vigasztalanságában fájlalhatjuk.

A lezajlott világháború s az azt követő béke arról győzhették meg nemzetünket, hogy a vérzivataros ezer éves történelem, amennyire díszöségünkre szolgál, ép annyira lassu elvérzésünket is eredményezte. A világháború s a béke új ezer esztendőre előre kellene figyelmeztetnünk legyen, hogy végre önmagunknak éljünk. Ha lehetséges volt az, hogy a velünk négyszáz esztendő óta állani közösségben élő Ausztria lakosai egy négyzetméternyi terület is elrabolhasson tőlünk; ha lehetséges volt az, hogy a kultúraközösség hátlatlanjai dógmadaraként szálltak testünkre, hogy szétmarcangoljanak, akkor a jövő ezer évre csak egy kötelességünk lehet: erényeink felett sergesszünk tartani s ha valamelyik erényünk a nemzetre károsnak bizonyult, úgy azt gondos vizsgálat és felügyelet alá helyezzük!

Erdély magyarjaitól jön a vesztékiáltás újból s bizton várhatjuk, hogy a maradék Magyarország is erre a sorsra jut. — Anglia, Kína ellen hadat vezet. Angolországban hetek óta hadihajók horgonyoznak a kikötőkben s a kínai veszedelem ellen egymásután szedik fel horgonyjukat a katonasággal telerakott hadihajók, hogy Kína ellen vonuljanak.

Mintán azonban Angliának csak korlátozott száma katonasága van, megkezdődött a toborzás s Erdély és a Felvidék magyarjai között hatóságai segédlettel a magyar katona anyaga gyűjtése. Új magyar vérvesztés, új magyar áldozat! A magyar vitézség és hősiesség már a kínai földön tesz tanubizonyítást maga mellett: jelenje és jövője ellen! *A magyarok toborzása*

az európai kultúráért közel ezer esztendő óta tart s ezért nem elismérés, hanem megcsontítás és megáldoztatás volt osztályrésünk.

Figyelmeztető szóval fordulunk a magyar vidék minden része felé. Vigyázzunk, hogy hová visszük és hová engedjük erőnket, vérünket, mert erre a magyar erőre és vére szüksége van a magyar jövőnek.

Hegymegi Kiss Pál, Fröhvirth Mátyás, Maday Gyula az adócsökkentő javaslat vitájában

A képviselőház ülése

Budapest, február 22. A képviselőház keddi ülésén, amelyet Zsitvay Tibor elnök nyitott meg, Gulácsy Dezső szólalt fel, aki helyesléssel fogadta az adómerséklő javaslatot. Nem tartja sérelmesnek az autonómiák ellenőrzését. A javaslatot elfogadja.

Klebelsberg kultuszminiszter benyújtotta ezután a polgári iskolák reformjáról szóló javaslatát, továbbá a közalkalmazottak gyermekeinek ösztöndíjáról, végül a kül- földi magyar intézetekről és a magas műveltség megszerzéséről szóló javaslatokat.

Majd Hegymegi Kiss Pál szólalt fel. Azzal kezdi beszédét, hogy a debreceni választások idején egy röpirat azzal vádolta őt meg, hogy a nemzetgyűlés munkáját megakadályozta volna. Tiltakozott e megállapítás ellen. Felfogása szerint ellenzéki szerepében helyesen teljesítette kötelességét. Szerinte a kormány politikájában a diktatura elemeit lehet felismerni, bár a diktatura nálunk a parlamentarizmus köpenyében buzdódik meg. Tiltakozott az autonómia bavaló beavatkozás ellen, majd kijelentette, hogy a pénzügyi ellenőrzés végrehajtása a gyakorlatban bürokratikus kivételekkel fog elfajulni, amelyek elhárítják majd a vidék fejlődését. A költségvetésnek határidőhöz való kötöttsége a miniszteriumok adminisztrációja miatt munkatöbbletet jelent. Ezután hosszasan fejtegette az autonómia lényegét és az automatikus decentralizáció közgazgatással szemben. Maga is ellenőrizni kívánja a községek háztartását, de a javaslat módszerét helyteleníti. Az ellenőrzés nem lehet más, mint állandó éber megfigyelés. A mai önkormányzati szervek elvesztették kapcsolatukat az étellel, mert már egy évtized óta nem újították meg őket. Sürgősi az új törvényhatósági választásokat. Az egyes adóemek bíróságára átterve kifogásolta, hogy a községi háztartások alapjául a kereseti adót tették. A törvényjavaslat kivihetetlen nemcsak az autonómiák, hanem a központi kormányzat

szempontjából is, mert annak végrehajtása létszámszaporulat nélkül elképzelhetetlen. Szerinte hibája a javaslatnak az is, hogy az ellenőrzés fiók Smith Jeremiásokat teremt s helyett ezt a célt jól ellátják a főispánok utján is. A javaslat nem jár adócsökkentéssel, hanem további komplikációkat jelent s ezért azt nem fogadja el.

Ezután Walkó külügyminiszter beterveztette az Egyesült Államok- kal való kereskedelmi és forgalmi viszonyaink rendezéséről szóló törvényjavaslatot, továbbá a Lettországgal, Németalfölddel, Finnországgal és Ausztriával való kereskedelmi és forgalmi viszonyainkról szóló törvényjavaslatra szóló jelenlést, a Franciaországgal való kereskedelmi viszonyaink pótegyezményéről szóló javaslatot és a Nagybritanniával, valamint Irországgal kötött kereskedelmi és hajózási

szerződésről szóló javaslatot. Végül beterveztette a Spitzbergák tárgyában Párisban kötött szerződés beikellyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Ezután Fröhvirth Mátyás szólalt fel a napirenden levő javaslatához. Örömmel fogadta a javaslatot, amelyet bizonyos enyhülést vár. Az adók amogy is maximumig fejlődtek s azokat továbbfejleszteni már nem lehetett volna, mert a termelés megállt volna. Az adminisztráció tekintetében azonban számos kifogást sorolt fel, különösen a végrehajtásokat illetően. E téren sokkal nagyobb kiméltetességre kell törekedni. Erre nézve indítványt nyújt be. Arra kérte a pénzügyminisztert, hogy terjesszen be külön javaslatot az autonómiák ügy- és pénzkezeléséről. Erre vonatkozólag határozati javaslatot is terjeszt elő. A törvényjavaslatot elfogadja.

Maday Gyula a következő felszólaló, aki örömmel üdvözli a javaslatot, mert az sok könnyítő rendelkezéseket tartalmaz. — A földadó szorzószámának leszállítását, az illetékek kulesának és a jövedelmi adónak mérséklését kéri. Arra kéri a kormányt, — hogy ne maradjon meg ennél a kezdeményező lépésnél, hanem tegye meg a további lépéseket is. Kifogásolja, hogy a javaslat nem tesz különbséget a bérház és a családi ház között. *A családi házra kivett adót legalább 5 százalékra kellene mérsékelni. Nem emelne kifogást a nétlenségi adó bevezetése ellen.* A törvényjavaslatnak az autonómiaakra vonatkozó intézkedéseit helyesli. A javaslatot elfogadja.

Az ülés két órákor ért véget.

Törvényjavaslat a közalkalmazottak gyermekeinek ösztöndíjáról és a polgári iskolai alapról

A kislakásépítési akció az egységesárt értekezletén

Budapest, február 22. Az egységes párt Álmássy László elnöklésével értekezletet tartott, amelyen Klebelsberg Kunó kultuszminiszter ismertette benyújtandó három törvényjavaslatát; ezek közül az első a polgári iskolákról szóló törvényjavaslat, ugynevezett polgári iskolai alapról létesít, melyből polgári iskolák építésére a kultuszminiszter által kötelezett községek számára az összes költség 70 százaléka erejéig kölcsönöket lehet majd folyósítani. Az új polgári iskolákba elsősorban B) *úszás tantervet alkalmaznak.* A javaslat előli a polgári iskolák V—VI. osztályát, amelyeket az élet valójában már régen eltörölt.

A párt a javaslatot általánosságban és részleteiben vita nélkül fogadta el.

Ezután a közalkalmazottak gyermekeinek tanulmányi ösztöndíjáról szóló törvényjavaslatot ismertette a miniszter, rámutatva arra, hogy a közalkalmazottak, különösen olyan

helyeken, ahol iskolák nincsenek, — képtelenek gyermekeik magasabb iskolázatására gondoskodni. A kormány ezen a helyzeten a közalkalmazott szülők támogatásával kíván segíteni s a javaslat erre a célra ösztöndíjat állít fel.

A javaslat kapcsán Szabó Sándor javasolta, hogy ne csak a közalkalmazottak gyermekei részesüljenek ösztöndíjban, hanem általában a vidéki lakosság fiai is.

A miniszter rámutatott arra, miszerint a jövőben benyújtandó és a Károlyi ragyona vonatkozó törvényjavaslat kifejezetten tehetségvédelmi szempontból statuál majd ösztöndíjat s ennek hatályos kiterjesztése a tehetséges gyermekekre is vonatkozik. Megjegyzte a miniszter, hogy a közalkalmazottak gyermekei ösztöndíjáról szóló javaslat érvényes a lelkészek és tanítók gyermekeire is.

A párt ezt a javaslatot is elfogadta általánosságban és részleteiben.

